

Γεωγραφία Στ' Δημοτικού
Μαθαίνω για τη Γη
Τετράδιο Εργασιών

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Κωστής Κουτσόπουλος , Καθηγητής Ε.Μ.Π. Μαρία Σωτηράκου , Εκπαιδευτικός Μαρία Τασσόγλου , Εκπαιδευτικός Δημήτριος Ζωγόγιαννης , Εκπαιδευτικός*
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	Μαρία Σκορδίλη , Λέκτορας Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αλεξάνδρα Τραγάκη , Λέκτορας Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης , Εκπαιδευτικός
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	Χριστίνα Τάγαρη , Σκιτσογράφος - Εικονογράφος
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	Ευφροσύνη Ξίξη , Φιλολόγος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	Γεώργιος Σκαλιάπας , Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	Γιώργος Χαρβαλιάς , Εικαστικός Καλλιτέχνης
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.

* συμμετείχε στη συγγραφή του πρώτου μέρους (1/3) του διδακτικού πακέτου

<p>Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α: «Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»</p>	
	<p>ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Δημήτριος Γ. Βλάχος Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ. Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</p>
Πράξη με τίτλο:	<p>«Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»</p>
	<p>Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου Γεώργιος Τύπας Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</p>
	<p>Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου Γεώργιος Οικονόμου Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</p>
<p>Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.</p>	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Κωστής Κουτσόπουλος Μαρία Σωτηράκου Μαρία Τασσόγλου

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:



Γεωγραφία Στ' Δημοτικού
Μαθαίνω για τη Γη
Τετράδιο Εργασιών

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

Το σχήμα και οι κινήσεις της Γης

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

α) Η Γη έχει σχήμα τέλειας σφαίρας

β) Η περιστροφή της Γης διαρκεί 24 ώρες

γ) Η περιφορά της Γης είναι η κίνηση γύρω από τον άξονά της

δ) Ο άξονας της Γης είναι μια νοπή ευθεία γραμμή,
που ενώνει τις δύο κορυφές της περνώντας από το κέντρο της

ε) Το σχήμα της Γης λέγεται γεωειδές

2. Να αντιστοιχίσεις τις λέξεις της ομάδας Α με τις λέξεις ή φράσεις της ομάδας Β

A

Άξονας ●

Περιστροφή ●

Περιφορά ●

Τροχιά ●

B

● Κίνηση γύρω από τον Ήλιο

● Ελλειπτική

● Ενώνει τις δύο κορυφές

● Κίνηση γύρω από τον άξονα

3. Συμπλήρωσε το κείμενο με τις λέξεις που λείπουν:

Το σχήμα της Γης δεν είναι τελείως _____, αλλά παρουσιάζεται _____ στον Ισημερινό και _____ στις κορυφές.

Η Γη εκτελεί ταυτόχρονα _____ κινήσεις. Μία κίνηση γύρω από έναν νοπή _____ η οποία λέγεται _____ και διαρκεί _____ και μία κίνηση γύρω από τον Ήλιο που λέγεται _____ και διαρκεί _____.

Ο άξονας της Γης είναι μια νοπή _____, που περνά από το _____ της και ενώνει τις δύο _____ της. Η _____ της Γης γύρω από τον Ήλιο είναι ελλειπτική.

Οι πόλοι, ο Ισημερινός, οι παράλληλοι κύκλοι και οι μεσημβρινοί της Γης

Δραστηριότητες

1. Βρες στο χάρτη της τάξης σου ανάμεσα σε ποιους μεσημβρινούς και σε ποιους παράλληλους κύκλους βρίσκεται η ευρωπαϊκή ήπειρος.

.....

.....

2. Να αντιστοιχίσεις τις λέξεις της ομάδας Α με τις λέξεις ή φράσεις της ομάδας Β.



- Πρώτος Μεσημβρινός ●
- Ισημερινός ●
- Βόρειο ημισφαίριο ●
- Νότιο ημισφαίριο ●



- Σε αυτό βρίσκεται η Ελλάδα
- Περνά από το αστεροσκοπείο του Γκρίνουιτς
- Χωρίζει τη Γη σε βόρειο και νότιο ημισφαίριο
- Σε αυτό βρίσκεται η Αυστραλία

3. Με τη βοήθεια του παγκόσμιου χάρτη της τάξης σου, πραγματοποίησε ένα νοερό ταξίδι κατά μήκος του Πρώτου Μεσημβρινού ξεκινώντας από το Βορρά με κατεύθυνση προς το Νότο. Γράψε από ποιες χώρες θα περάσεις.

.....

.....

4. Ζωγράφισε την υδρόγειο σφαίρα και ένωσε δύο τόπους που ανήκουν σε διαφορετικά ημισφαίρια.

Οι γεωγραφικές συντεταγμένες της Γης

Δραστηριότητες

1. Ολοκλήρωσε τις παρακάτω φράσεις:

Βρίσκουμε το γεωγραφικό πλάτος ενός τόπου ως εξής:

.....

Χρειάζεται να γνωρίζουμε τις γεωγραφικές συντεταγμένες ενός τόπου, επειδή

.....

2. Μία πόλη της Ελλάδας βρίσκεται κοντά στον 39ο παράλληλο και στον 22ο μεσημβρινό. Ποια είναι η πόλη αυτή;

.....

3. Αντιστοίχισε τις λέξεις της ομάδας Α με τις φράσεις της ομάδας Β.



Γεωγραφικό μήκος ●

● Απόσταση από τον Ισημερινό

Γεωγραφικό πλάτος ●

● Γεωγραφικό μήκος και πλάτος

Γεωγραφικές συντεταγμένες ●

● Απόσταση από τον πρώτο μεσημβρινό ανατολικά ή δυτικά

4. Συμπλήρωσε την ακροστιχίδα της λέξης «μεσημβρινός».

Μ _____ Ο Ισημερινός είναι ο μεγαλύτερος σε ... από όλους τους παράλληλους κύκλους

Ε _____ Είναι η τροχιά της Γης

Σ _____ Έτσι λέγονται το γεωγραφικό μήκος και πλάτος ενός τόπου

Η _____ Το δίσεκτο έτος έχει 366 ...

Μ _____ Μετρούμε τις γεωγραφικές συντεταγμένες σε ...

Β _____ Σε αυτό το ημισφαίριο βρίσκεται ο Καναδάς

Ρ _____ Το έχει και η υδρόγειος

Ι _____ Νοπτός κύκλος που χωρίζει τη Γη σε βόρειο και νότιο ημισφαίριο

Ν _____ Σε αυτό το ημισφαίριο βρίσκεται η Νέα Ζηλανδία

Ο _____ Η Γη είναι ένα ... σώμα

Σ _____ Η υδρόγειος... είναι η αναπαράσταση της Γης σε σμίκρυνση



Ο άξονας και η περιστροφή της Γης. Ημέρα και νύχτα

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

- α) Η Γη περιφέρεται γύρω από τον άξονά της
- β) Η εναλλαγή ημέρας και νύχτας οφείλεται στην περιστροφή της Γης γύρω από τον άξονά της, καθώς αυτή φωτίζεται από τον Ήλιο
- γ) Όταν ο Ήλιος φωτίζει το ανατολικό ημισφαίριο, τότε το δυτικό έχει νύχτα
- δ) Καθώς ο Ήλιος γυρίζει γύρω από τη Γη, φωτίζει κάθε τόπο από τον οποίο περνά
- ε) Η περιστροφική κίνηση της Γης διαρκεί 24 ώρες

2. Συμπλήρωσε το κείμενο με τις λέξεις που λείπουν:

Καθώς η Γη φωτίζεται από τον _____ και περιστρέφεται γύρω από τον _____ της, φωτίζεται μόνο το μισό της επιφάνειάς της κι έχει _____, ενώ το άλλο μισό που δεν φωτίζεται έχει _____. Η εναλλαγή ημέρας και νύχτας είναι _____.

3. Συμπλήρωσε την ακροστιχίδα της λέξης «ημέρα».

- H** _____ Έτσι λέγεται η μισή σφαίρα
- M** _____ Το έτος έχει δώδεκα ...
- E** _____ Η ... ημέρας και νύχτας είναι αδιάκοπη
- P** _____ Μεγάλη χώρα του βόρειου ημισφαιρίου που ανήκει και στην Ευρώπη και στην Ασία
- A** _____ Γύρω από αυτή τη νοτιή γραμμή περιστρέφεται η Γη

4. Γράψε ένα παραμύθι, για να περιγράψεις στα μικρότερα παιδιά το φαινόμενο της ημέρας και της νύχτας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η περιφορά της Γης. Οι εποχές

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

- α) Ο άξονας της Γης είναι κάθετος προς το επίπεδο της τροχιάς της γύρω από τον Ήλιο
- β) Όταν οι ηλιακές ακτίνες πέφτουν πλάγια σε έναν τόπο τον θερμαίνουν λιγότερο
- γ) Οι εποχές οφείλονται στην πλάγια θέση που έχει ο άξονας της Γης ως προς το επίπεδο της ελλειπτικής τροχιάς, καθώς αυτή περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο
- δ) Όταν το βόρειο ημισφαίριο είναι στραμμένο προς τον Ήλιο, τότε αυτό έχει χειμώνα
- ε) Όταν το νότιο ημισφαίριο είναι στραμμένο προς τον Ήλιο, τότε το βόρειο ημισφαίριο έχει χειμώνα

2. Γιατί νομίζεις ότι εμείς οι άνθρωποι δεν αντιλαμβανόμαστε τις κινήσεις της Γης, παρόλο που αυτή κινείται με μεγάλη ταχύτητα;

.....

.....

.....

.....

3. Συμπλήρωσε το κείμενο με τις λέξεις που λείπουν:

Ο άξονας της Γης είναι _____ προς το επίπεδο της τροχιάς της γύρω από τον Ήλιο. Στη θέση αυτή του άξονα κατά την περιφορά της Γης γύρω από τον Ήλιο οφείλονται οι _____.

Όταν το _____ ημισφαίριο έχει καλοκαίρι, τότε το νότιο ημισφαίριο έχει _____.

4. Φαντάσου ότι ο άξονας της Γης είναι κάθετος προς το επίπεδο της τροχιάς της γύρω από τον Ήλιο. Καθώς ο Ήλιος τη φωτίζει, ενώ εκείνη περιφέρεται γύρω του, μπορείς να γράψεις τι θα συνέβαινε;

.....

.....

.....

.....



Το Ηλιακό μας σύστημα

Δραστηριότητες

1. Τι νόημα έχει για σένα το μήνυμα που άφησαν οι πρώτοι αστροναύτες, όταν πάτησαν στη Σελήνη; Τι αξία έχει για την ανθρωπότητα η λέξη «ειρηνικά»;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Να αντιστοιχίσεις τις λέξεις της ομάδας Α με τις προτάσεις της ομάδας Β.



- Δορυφόροι ●
- Πλανήτες ●
- Αυτόφωτο ●
- Ετερόφωτο ●
- Σελήνη ●
- Αστέρας ●



- Σώμα με δικό του φως και θερμότητα
- Είναι ο δορυφόρος της Γης
- Ουράνια σώματα που κινούνται γύρω από τον Ήλιο
- Ουράνια σώματα που κινούνται γύρω από τους πλανήτες
- Σώμα που δέχεται φως και θερμότητα από τον Ήλιο
- Ήλιος

3. Γράψε τους πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος κατά σειρά μεγέθους ξεκινώντας από το μεγαλύτερο. Θα σε βοηθήσει ο πίνακας του σχολικού βιβλίου.

.....

.....

4. Ζωγράφισε στο πλαίσιο που ακολουθεί τον Ήλιο, τη Γη και τη Σελήνη και τόνισε με διαφορετικά χρώματα τις κινήσεις τους.